

6

**ORIENTACIONS
PER A LA RENDICIÓ
DE COMPTES
SOBRE EL
DESENVOLUPAMENT
DE LA MISSIÓ**

Equip sinodal de la Conferència Episcopal Espanyola

Índex

0	Introducció	3
1	Promoure una cultura de la transparència, la rendició de comptes i l'avaluació	4
2	El contingut de la rendició de comptes	7
3	L'actitud espiritual indispensable per a la rendició de comptes	8
4	Guia per a fer la rendició de comptes de la missió pastoral	9
5	Observacions sobre l'àmbit en què s'ha de fer la rendició de comptes	21
6	Per a la reflexió	23

Introducció

El Sínode encomana a les Esglésies locals «construir de manera sinodal formes i procediments efectius de rendició de comptes i d'avaluació, adequats a la varietat dels contextos, a partir del marc normatiu civil, de les expectatives legítimes de la societat i de la disponibilitat efectiva de competències en la matèria» (DF 101). Amb aquesta finalitat, des de l'Equip sinodal de la Conferència Episcopal Espanyola, oferim aquest instrument per a créixer en la transparència, la rendició de comptes i l'avaluació a les nostres comunitats, parròquies, moviments i diòcesis.

1. PROMOURE UNA CULTURA DE LA TRANSPARÈNCIA, LA RENDICIÓ DE COMPTES I L'AVALUACIÓ

La rendició de comptes a l'Església no respon a exigències organitzatives ni es pot considerar com un acte merament administratiu, sinó que **es fonamenta en el mateix ser misteri de comunió**. En virtut del seu baptisme, cada cristià té el dret i el deure de participar en la vida i en la missió de l'Església, d'una manera corresponsable.

Ja en el Nou Testament trobem pràctiques de rendició de comptes. Al capítol 11 del llibre dels Fets dels Apòstols, quan Pere torna a Jerusalem després d'haver batejat Corneli, «els creients d'origen jueu li retreien que hagués entrat a casa d'incircumcisos i hagués menjat amb ells» (Ac 11,2-3). Pere respon amb un relat en què explica als altres creients per què va batejar els gentils. Donar compte del propi ministeri forma part de la tradició més antiga de l'Església (cf. DF 95). Quan els líders rendeixen compte de les seves decisions als fidels honoren la dignitat baptismal del Poble de Déu i reconeixen el seu dret a comprendre i ajudar a guiar la missió.

La corresponsabilitat de tot el Poble de Déu, ens indica que **la rendició de comptes és mútua**, els fidels no són només observadors passius, ja que també estan cridats a oferir les seves idees, experiències i dons; aquells que són consultats en la presa de decisions han de parlar amb honestat, bona consciència, compartint la responsabilitat d'acollir i donar suport a les decisions una vegada preses. La rendició de comptes és una relació bidireccional. Perquè aquesta relació de responsabilitat compartida funcioni, hi ha d'haver confiança; la transparència crea les condicions per a aquesta confiança. També és necessària «una formació adequada (...) al testimoni, a la missió, a la santedat i al servei, que posa en relleu la corresponsabilitat» (DF 80).

Per al Sínode, aquestes tres pràctiques estan vinculades: la rendició de comptes, la transparència i l'avaluació. La rendició de comptes honra la dignitat i la veu de tots els batejats, la transparència genera la confiança que fa possible la corresponsabilitat i l'avaluació permet que la comunitat aprengui i creixi juntament mentre continua discernint la voluntat de Déu. Són experiències del que significa viure junts la vocació baptismal com a Poble de Déu.

Aquestes pràctiques s'han de dur a terme a tots els nivells de vida de l'Església (cf. DF 99): les diòcesis, les parròquies, les comunitats de vida consagrada, els moviments i les associacions, etc. En el *Document final* es parla de promoure una «cultura de la transparència, la rendició de comptes i l'avaluació» (DF 11; 80). Es tracta d'una «cultura» o un estil d'actuar que s'hauria de generalitzar entre nosaltres.

En els nostres dies cal créixer en la pràctica de la transparència, la rendició de comptes i l'avaluació, que fan l'Església més creïble. Al *Document final* es connecta la rendició de comptes amb la missió de l'Església i es diu que aquesta pràctica contribueix a consolidar la confiança en l'Església (cf. DF 97) i que ha de ser una pràctica habitual si l'Església vol ser acollidora (cf. DF 99).

Sant Pau escriu que «dels administradors, l'únic que n'esperem és que siguin fidels» (1Co 4,2). La transparència, la rendició de comptes i l'avaluació han de ser una característica de l'exercici de l'autoritat a l'Església. La manca de la praxi de la rendició de comptes és conseqüència del clericalisme i, alhora, l'alimenta, ja que es basa en el supòsit implícit que els ministres ordenats no han de retre comptes a ningú per l'exercici de l'autoritat que se'ls ha conferit.

**L'ESGLÉSIA
VOL SER
ACOLLIDORA**

”

La rendició de comptes va unida a la **transparència**. La transparència facilita el coneixement dels projectes, de la seva realització i dels efectes i conseqüències. El *Document final* del Sínode descriu la transparència no com un simple requisit administratiu, sinó com una activitat evangèlica. Com que tots els batejats són corresponsables de la missió de l'Església, tenen dret a una informació clara sobre com es prenen les decisions i com s'utilitzen els recursos. La veritable transparència permet als fidels participar plenament i responsabilitzar-se, al mateix temps que protegeix la dignitat personal i la confidencialitat necessària, però no es pot fer servir per a encobrir males accions. A més, la praxi de transparència ens ajuda a donar visibilitat a moltes accions de l'Església, que sovint romanen ocultes (cf. DF 102). Com a Església, podem contribuir també a que aquesta praxi s'estengui a tota mena d'institucions (polítiques, econòmiques, socials, etc.).

L'**avaluació** garanteix que la rendició de comptes i la transparència no siguin actes puntuals, sinó una pràctica contínua. Després de prendre les decisions els ministres i els fidels junts (als consells pastorals parroquials i diocesans, al consell presbiteral...) han de revisar com estan funcionant aquestes decisions. L'avaluació no consisteix a culpar ningú, sinó a ajudar tothom a créixer, identificant fortaleeses i debilitats i discernint com l'Esperit Sant està guiant la comunitat. Permet que l'Església aprengui de l'experiència i ajusti els plans pastorals i els ministeris perquè la missió encomanada a tots els batejats es dugui a terme amb més fidelitat.

2. EL CONTINGUT DE LA RENDICIÓ DE COMPTES

«Cal recuperar la dimensió de la rendició de comptes que l'autoritat està cridada a donar a la comunitat» (DF 99). Amb aquesta finalitat, es demana «la preparació i la publicació d'un informe de rendició de comptes anual sobre el desenvolupament de la missió» (DF 102, d). El contingut principal de la rendició de comptes és:

- **Exposar què s'ha fet fins ara (durant l'any o el curs anterior) en les diferents àrees de vida de l'Església.**
- **Explicar què s'havia projectat i no s'ha fet i les raons per les quals no s'ha dut a terme.**
- **Exposar les propostes de futur (que poden ser a curt o llarg termini). Prioritzar objectius i seleccionar organismes i persones per dur-los a terme.**

La finalitat de la rendició de comptes és:

- **Garantir la fidelitat dels organismes i les persones a la missió pastoral.**
- **Assegurar la transparència i la bona administració. La rendició de comptes genera confiança i enforteix la comunitat.**
- **Promoure la participació corresponsable en la vida i la missió de l'Església.**
- **Prevenir abusos, negligències o escàndols.**

3. L'ACTITUD ESPIRITUAL INDISPENSABLE PER A LA RENDICIÓ DE COMPTES

Aquesta praxi de la rendició de comptes, la transparència i l'avaluació no-més es pot realitzar correctament si hi ha el clima espiritual adequat. Com es diu al *Document final*, «si manca la profunditat espiritual personal i comunitària, la sinodalitat es redueix a un expedient organitzatiu» (DF 44).

En la comunitat hi ha d'haver un «clima de confiança», que ha de ser recíproca: els pastors han de ser capaços de confiar en el Poble de Déu i escoltar-lo; el poble ha de ser capaç de confiar en aquells que exerceixen l'autoritat (cf. DF 80). Cal, per això, un ambient de comunió, que faciliti la praxi del discerniment i, si cal, de la correcció fraterna.

Per part de qui té algun càrrec de responsabilitat (sigui ministre, consagrat o laic) demana actituds d'humilitat i amor al Poble de Déu. Cal que l'exercici de l'autoritat no sigui arbitrari, sinó que es faci des del diàleg i el respecte per l'altre, que també és oient de l'Esperit i hi té alguna cosa a dir. Cal una conversió personal i cultivar el desig de posar-se davant dels altres i sotmetre les pròpies accions al seu parer. També requereix autenticitat i desig real d'oferir la informació que es requereix, sense amagar res que sigui rellevant.

4. GUIA PER A FER LA RENDICIÓ DE COMPTES DE LA MISSIÓ PASTORAL

Oferim una guia per a fer la rendició de comptes de la missió pastoral. Es tracta només d'una «guia» per a orientar com es podria fer la rendició de comptes a les diòcesis (i a les parròquies, comunitats, associacions...). No s'ha d'entendre com un qüestionari que cal emplenar, sinó com un suggeriment de punts (o capítols) que caldria tractar. D'altra banda, aquesta guia té un caràcter experimental i requereix ser revisada i enriquida amb la praxi.

Introducció

Convé una introducció a càrrec del bisbe (rector, responsable,...), explicant el sentit pastoral de l'informe. També es poden indicar els objectius del curs o de l'any que s'avalua.

A Planificació pastoral de la diòcesi (o parròquia)

- Revisar com s'han implementat els plans pastorals i els projectes d'evangelització projectats a les diòcesis (o les parròquies). Els objectius fixats s'han complert? Què ha contribuït al resultat? Què queda pendent o ha de ser aprofundit?
- Qui fa la planificació pastoral de la diòcesi (o la parròquia)? S'hi implica els fidels?
- Mètodes d'evangelització utilitzats. Avaluació d'aquests.

B Dimensió pastoral i evangelitzadora

1 Anunci

- Programes d'evangelització. Exposició i avaluació.
- Iniciatives amb joves, famílies i allunyats (primer anunci). Assoliments i reptes.
- Processos per a ajudar a la continuïtat després del primer anunci.
- Iniciatives d'acompanyament dels laics en la vida pública.
- Foment d'una «cultura vocacional».

2 Catequesi i formació

- Formació de catequistes.
- Actualització d'itineraris catequètics.
- Materials que s'utilitzen a la diòcesi, parròquia, moviment. Avaluació dels resultats.
- Escoles de formació, escoles de teologia, instituts superiors.

3 Celebració (litúrgia)

- Qualitat de les celebracions a la diòcesi (i, particularment, a la catedral) (o bé a les parròquies).
- Formació litúrgica dels preveres, diaques, religiosos i laics. Foment de la «participació activa» (*Sacrosanctum Concilium* 14) dels fidels.
- Normes i actuacions litúrgiques implementades.
- Promoció d'espais de silenci per a la pregària (recessos, exercicis, etc.).

4 Servei (caritat i acció social)

- Càritas diocesana: programes, ajudes, beneficiaris. Avaluació.
- Iniciatives en pastoral de la salut, pastoral penitenciària, migracions.
- Iniciatives de justícia i pau.

5 Comunitat (vida fraterna)

- Iniciatives per a conrear el sentit comunitari a la diòcesi / parròquia i el treball en comunitat (als arxiprestats, unitats pastorals o zones pastorals).
- Relació amb la vida consagrada.
- Acompanyament dels moviments i associacions laicals. Implicació i integració dels moviments i associacions en la vida diocesana.

C Funcionament de la cúria i dels organismes diocesans (o, en el seu cas, parroquials)

- Els diversos organismes diocesans (o, en el seu cas, parroquials), són instrument de comunió? Ajuden a connectar amb les parròquies? Discerneixen i treballen de manera comunitària?
- Condicions de treball de les persones que treballen a la cúria (o a les parròquies, moviments,...).
- En la contractació de persones, es tenen presents criteris de diversitat, equitat i inclusió?
- Es disposa de mesures de prevenció de riscos laborals, que garanteixin la seguretat i la salut laboral dels empleats?
- Funcionament i avaluació dels mitjans de comunicació de la diòcesi / parròquia (pàgina web, xarxes socials, etc.).
- Es compleixen les normes de protecció de dades personals (cf. Decret general de la Conferència Episcopal Espanyola [CEE] sobre protecció de dades de l'Església catòlica a Espanya, 22 de maig de 2018)? Es disposa de delegat de protecció de dades? Els ministres ordenats i els que exerceixen alguna responsabilitat reben informació sobre protecció de dades?
- Hi ha un organisme de compliment normatiu (*Compliance*)? Hi ha un canal de denúncies?

D Memòria de les activitats pastorals (de la diòcesi, de les parròquies) en els diversos sectors

En aquest punt es poden seguir les indicacions del document «Model de rendició de comptes econòmics i d'activitats de les entitats de l'Església a Espanya» (aprovat per la CEE el novembre de 2025). En la memòria constaran els següents apartats:

1

**Dades generals
de l'entitat, missió
i organització.**

2

L'anunci de la fe.

3

La celebració de la fe.

4

La vivència de la fe.

E Administració i economia diocesana (o parroquial)

Per a la informació econòmica es pot fer seguint el model de rendició de comptes econòmics aprovat per la CEE (novembre de 2025), que inclou:

- Els comptes del bisbat i de les subentitats que el formen (comptes anuals, balanç de situació, compte de resultats).
- Comptes consolidats de la diòcesi.
- Informació de les entitats supervisades, vigilades i vinculades a la diòcesi.
- Memòria comptable i econòmica.

També es poden incloure altres elements com:

- Qui fa la planificació econòmica de la diòcesi (o parròquia)? S'hi implica els fidels?
- Polítiques de transparència. Objectiu: fer una informació transparent de totes les activitats de l'Església:
  - S'informa anualment dels comptes? Mitjans que s'utilitzen.
  - Hi ha a la diòcesi una oficina de transparència (i rendició de comptes)? Anàlisi dels seu funcionament.
  - Hi és a la pàgina web de la diòcesi (o parròquia)? Un portal de transparència? Es compleixen els indicadors de transparència?
- Auditories realitzades.

F **Funcionament dels organismes de participació (consells diocesans, parroquials)**

Consell presbiteral:

Anàlisi del seu funcionament. Decisions i orientacions principals. Es publiquen les seves actes? Es coneixen les decisions? Es revisa allò acordat i s'avalua el seu compliment?

Consell pastoral (diocesà, parroquial):

Anàlisi del seu funcionament. Decisions i orientacions principals. Avaluació del compliment dels acords presos.

Consell d'assumptes econòmics (diocesà, parroquial):

Anàlisi del seu funcionament. Decisions i orientacions principals. Avaluació del compliment dels acords presos.

* Es recomana que es facin públiques les decisions dels diferents organismes i consells (en els fulls parroquials o diocesans, butlletins, pàgines web, etc.).

G **Avaluació dels ministres (preveres, diaques, altres ministres)**

L'avaluació dels ministres no s'ha de considerar una cosa nova, sinó que és una pràctica habitual a l'Església al llarg dels segles.

Dels ministres ordenats per part dels superiors

- Informar sobre la manera com es realitza aquesta avaluació.
- Els arxiprestos (o vicaris forans) tenen una missió d'avaluació ja que els correspon vetllar perquè els clergues visquin conforme al seu estat i compleixin diligentment els seus deures (*Codi de Dret Canònic* [CDC] 555,1), per a això tenen el deure de visitar les parròquies del seu districte (CDC 555,4). Com es duu a terme aquesta missió?
- Al bisbe correspon tenir coneixement personal dels sacerdots «no només en grup, sinó també individualment i, en la mesura del possible, en el lloc de treball. A aquesta finalitat s'adreça la visita pastoral, durant la qual s'ha de donar tot el temps necessari a les trobades personals» (*Apostolorum succesores*, 77).

Dels ministres ordenats davant de la comunitat

Els preveres, diaques i ministres han de recuperar la pràctica de retre comptes també davant de la comunitat:

- Sobre l'estil de vida que porten.
- Sobre l'exercici de l'autoritat.
- Avaluant possibles millores per donar un servei millor.

Amb aquesta finalitat, convindrà desenvolupar canals per a rendir comptes davant de la comunitat (consells parroquials, assemblees) i perquè la comunitat participi en l'avaluació dels ministres

(podrien ser els consells parroquials amb l'arxiprest o el vicari episcopal o, en la visita pastoral, amb el bisbe). L'avaluació pot servir per a impulsar els elements positius que hi hagi, però també per a detectar coses preocupants.

Avaluació d'altres ministres i agents de pastoral

També és interessant avaluar i fer balanç dels agents de pastoral, especialment dels laics que exerceixen un ministeri estable (lector, acòlit, catequista) i dels laics i els consagrats que coordinen les activitats diocesanes o parroquials. El Sínode demana realitzar «avaluació periòdica del desenvolupament de tots els ministeris i encàrrecs dins de l'Església» (DF 102, e).

H Promoció dels laics sobre la base de la corresponsabilitat (a les diòcesis, a les parròquies)

- El Sínode reclama «ampliar les possibilitats de participació i d'exercici de la corresponsabilitat diferenciada de tots els batejats, homes i dones» (DF 36): S'han pres algunes mesures en aquest sentit? S'ha crescut en l'exercici de la corresponsabilitat diferenciada?
- Es demana també «una participació més àmplia de laics i laiques en els processos de discerniment eclesial i en totes les fases dels processos de presa de decisions (elaboració i presa de les decisions)» (DF 77): Els laics participen habitualment en els processos de presa de decisions? Com s'articula aquesta participació?
- El Sínode demana «un accés més ampli de laics i laiques a llocs de responsabilitat a les diòcesis i a les institucions eclesiàstiques, inclosos els seminaris, instituts i facultats de teologia» (DF 77): S'han fet passos en aquesta direcció? Explicar les mesures preses.
- També es reclama que «s'apliquin plenament totes les oportunitats que ja preveu el dret vigent en relació al paper de les dones» (DF 60): Es promou el paper de la dona en la vida i la missió de l'Església en els diferents nivells i en tots els sectors? S'afavoreix una implicació més gran de les dones en els organismes de consulta (cf. DF 106)? Quines mesures concretes s'han fet?
- Es promou «una major implicació de les dones, dels joves i dels qui viuen en condicions de pobresa o marginació» (DF 106)?

Promoció de l'entorn segur, cura de les víctimes d'abusos i mesures de protecció

«L'Església ha d'escoltar amb especial atenció i sensibilitat la veu de les víctimes i dels supervivents dels abusos sexuals, espirituals, institucionals, de poder i de consciència per part de membres del clergat o de persones amb encàrrecs eclesials» (DF 55; cf. 74.).

Anàlitzar la resposta de la diòcesi (o de la parròquia) a:

- Abusos sexuals.
- Abusos espirituals o de consciència.
- Abusos de poder.

Iniciatives empreses l'últim any en relació amb els abusos sexuals (cf. DF 150):

- en l'escolta i l'acompanyament de les víctimes.
- en el tractament dels victimaris.
- en la resposta a les denúncies presentades.
- per a assegurar l'atenció integral a les víctimes.
- en la reparació de les víctimes d'abusos (tant en els casos que no han prescrit, col·laborant amb la justícia, com en els casos prescrits, a través del PRIVA o per altres mitjans).
- en la prevenció de comportaments abusius i la generació d'una cultura de la cura.
- en la formació dels qui treballen en contacte amb menors o adults vulnerables.
- per al bon funcionament de les Oficines diocesanes i Delegacions diocesanes de protecció de menors i adults vulnerables.

Iniciatives en relació amb els abusos espirituals o de consciència:

- Iniciatives de formació per a l'acompanyament espiritual.

J

Cura del medi ambient

Examinar si es compleixen els criteris de sostenibilitat ambientals: impacte en l'entorn natural, utilització eficient d'energia i aigua, gestió dels residus, protecció de la biodiversitat i la utilització d'energies renovables.

K

Revisió final

Hi ha algun altre aspecte de la vida de la diòcesi (parròquia, moviment) que s'hauria d'incloure en la rendició de comptes?

5. OBSERVACIONS SOBRE L'ÀMBIT EN QUÈ S'HA DE FER LA RENDICIÓ DE COMPTES

L'àmbit en què s'hauria de rendir comptes varia segons el tema i els afers que tracti:

1

ASSEMBLEES / SÍNODES:

Algunes informacions s'haurien de facilitar als fidels anualment, com els programes pastorals o els balanços econòmics. Les Assemblees eclesials i el Sínode diocesà poden ser un fòrum de rendició de comptes (DF 108). També ho són les Assemblees en el cas de les parròquies. Aquesta informació bàsica s'hauria de fer pública (web, publicacions, etc.).

2

ORGANISMES DE CONSULTA

Les pràctiques «de rendició de comptes i avaluació, es duen a terme mitjançant mediacions institucionals, en primer lloc, els organismes de participació en l'àmbit de l'Església local que ja preveu el dret canònic» (DF 103). Són àmbit adequat de rendició de comptes, especialment, el consell episcopal (cf. CDC can. 473, § 4), el consell presbiteral (cf. CDC, can. 500, § 2), el consell pastoral diocesà (cf. CDC, can. 514, § 1) i el consell diocesà per als assumptes econòmics. En el cas de les parròquies, l'àmbit és el consell pastoral parroquial (cf. CDC, can. 536) i el consell parroquial per als assumptes econòmics (cf. CDC, can. 537).

Aquests organismes són l'àmbit ordinari de la rendició de comptes tant diocesana com parroquial i, per això, la seva existència, eficiència i vitalitat ha de ser efectiva, i no merament nominal (cf. DF 104).

VISITA PASTORAL

3

També són àmbits de rendició de comptes la visita pastoral i la visita canònica.

Com assenyala el Directori *Apostolorum successores*, la visita pastoral és àmbit de rendició de comptes i avaluació. Es tracta d'una ocasió per a animar els agents d'evangelització i també convidar a la renovació de la vida cristiana i a una acció apostòlica més intensa. «La visita permet al bisbe, a més, examinar l'eficiència de les estructures i dels instruments destinats al servei pastoral, adonant-se de les circumstàncies i les dificultats del treball evangelitzador, per a poder determinar millor les prioritats i els mitjans de la pastoral orgànica» (*Apostolorum successores*, 220).

Amb aquesta finalitat pot ser útil que el rector, juntament amb el consell de pastoral, presenti un informe previ que inclogui la rendició de comptes sobre l'administració de béns, l'organització pastoral (catequesi, litúrgia, caritat), la situació dels fidels i les perspectives de futur de la comunitat.

4

DISCRECIÓ I CONFIDENCIALITAT

Alguns assumptes mereixen discreció, especialment els que fan referència a persones. Per això, al *Document final* es diu: «La transparència, en el seu correcte sentit evangèlic, no compromet el respecte a la discreció i a la confidencialitat, la protecció de les persones, de la seva dignitat i dels seus drets davant pretensions indegudes de les autoritats civils» (DF 96).

PER A LA REFLEXIÓ

- 1** Coneixes alguna experiència sobre la rendició de comptes? Com la valores?
- 2** Quines dificultats o resistències ens trobem per posar en pràctica la rendició de comptes per al desenvolupament de la missió?
- 3** En la teva comunitat o parròquia hi ha l'actitud espiritual indispensable per a la rendició de comptes? Quins passos hauríem de fer?

Agraïm a Mons. Francesc Conesa Ferrer la col·laboració per a l'elaboració d'aquest document

